

Pas voor de klas: Begeleiding startende leraren

Van startbekwaam tot bekwaam leraar

Gefeliciteerd!

Je hebt je studie succesvol afgerond én je hebt een baan op een school die participeert in de Opleidingsschool Rotterdam (OSR). De komende jaren ga je verder ontwikkelen van een 'startbekwame' tot een 'bekwame' leraar. Om je daarbij te ondersteunen, ontwikkelden de OSR-scholen en de lerarenopleidingen van de Hogeschool Rotterdam, de Universiteit Leiden en de TU Delft het programma 'Pas voor de klas'. In deze flyer lees je wat dat voor jou betekent.

Inductie?

Omdat teveel leraren in de eerste jaren van hun carrière struikelen en het onderwijs verlaten, is er de laatste jaren veel geïnvesteerd in een goede begeleiding van startende leraren. In beleidsjargon wordt dit 'inductie' genoemd. 'Pas voor de klas' is het inductieprogramma van de OSR. Dit programma duurt drie jaar.

Faciliteiten voor startende leraren

- In de CAO-VO staat dat startende leraren in het eerste jaar van aanstelling recht hebben op een vrijstelling van taken van 20% van de aanstellingsomvang om te werken aan hun professionele ontwikkeling. In het tweede jaar kun je hier 10% van je aanstellingsomvang aan besteden.
- Daarnaast heb je volgens de CAO als leraar recht op een bedrag van € 600 per jaar voor je professionele ontwikkeling.
- Het inductieprogramma van de OSR 'Pas voor de klas' duurt gemiddeld drie jaar en is grotendeels maatwerk.
- Elke startende leraar krijgt een persoonlijke, gecertificeerde docentbegeleider. Dit is bij voorkeur een vakgenoot. Is dit niet het geval, dan kun je met vakspecifieke vragen altijd terecht bij een ervaren lid van de vaksectie.

Niet vrijblijvend

De deelname aan het programma 'Pas voor de klas' is niet vrijblijvend. De inspanning is wederzijds. De school verwacht van jou een actieve houding. Dit weegt mee bij de beoordelingen. Daarom worden bij je aanstelling afspraken gemaakt over wat jij en de school van elkaar verwachten.

Individueel programma

Startpunt van het programma 'Pas voor de klas' zijn de ontwikkelpunten uit het eindassessment (2e graads) of de eindevaluatie (1e graads), waarmee je je studie hebt afgesloten. Op basis hiervan stel je, na de afronding van de sollicitatieprocedure, samen met je begeleider een individueel programma samen. Dit programma bestaat bijvoorbeeld uit:

- lesbezoeken bij en van ervaren collega's
 - peer-coaching
 - team-teaching
 - co-teaching
 - deelname aan studiebijeenkomsten, ateliers, professionele leergemeenschappen en cursussen
- Daarnaast neem je deel aan feedbackgesprekken met je begeleider en intervisiebijeenkomsten met andere startende collega's.

Inductiepaspoort

Het inductieprogramma en jouw voortgang worden vastgelegd in een paspoort. Hiervoor ben je uiteraard zelf verantwoordelijk. Zie het als een kompas, waarmee je jezelf, samen met je begeleider, een weg baant naar bekwaam leraarschap.

Voortgang

Minimaal drie maal per jaar voer je een evaluatiegesprek met je begeleider. Op basis hiervan wordt jouw inductieprogramma aangepast, verder ingevuld of uitgebreid. Het verslag van de evaluatiegesprekken neem je op in je paspoort.

Om je ontwikkeling te monitoren maakt de school gebruik van het ICALT-instrument, dat is ontwikkeld door de Rijks Universiteit Groningen. Meer informatie over dit instrument kun je vinden op www.begeleidingstartendeleraren.nl/de-lesobservaties/. De uitkomsten van dit ICALT-instrument zijn uitsluitend bedoeld om de effectiviteit van de begeleiding te verbeteren. Ze spelen geen rol bij formele beoordelingen door leidinggevenden.

Wanneer bekwaam?

Er zijn (nog) geen landelijk vastgestelde criteria die aangeven wanneer een leraar 'bekwaam' is. Daar wordt op dit moment, ook binnen de OSR, werk van gemaakt. Wel staat vast dat je in verschillende leerjaren en klassen veel 'vlieguren' moet maken om een bekwaam leraar te worden. Het vergt tijd om routine op te bouwen en je vakdidactisch repertoire uit te breiden. Ook krijg je werkenderwijs meer oog voor verschillen tussen leerlingen en leer je daar steeds beter op in te spelen. Aangenomen wordt dat je daarvoor zeker drie jaar nodig zult hebben. Volgens de OSR is een belangrijk kenmerk van bekwaamheid dat je in staat bent om je eigen professionele ontwikkeling te sturen, op weg naar ervaren en vervolgens excellent leraarschap.

Contactpersonen per school

- Wolfert van Borselen SG, Maria van Loon via mvl@wolfert.nl
- Melanchthon CSG, Stephan Rothuizen via srothuizen@melanchthon.nl
- Calvijn CSG, Jan Roelevink via g.j.roelevink@calvijn.nl
- CVO-Accent, Marcel de Wit via mwit@cvoaccent.nl
- LMC-Noord, Didi Klijnsma via dklijnsma@lmc-vo.nl
- LMC-Zuid, Marloes Bruinsma via mbruinsma@lmc-vo.nl

Begeleiding startende leraren

In het project *Versterking Samenwerking* zijn de volgende activiteiten uitgevoerd voor verbetering van de begeleiding van beginnende leraren:

- Formulering van kwaliteitseisen en aanbevelingen voor de inductieprogramma's van de OSR-scholen.
- Verankering en borging van deze inductieprogramma's in de OSR.
- Ontwikkeling van een doorlopende leerlijn (initieel → post-initieel)
- Investing in kwaliteit van de (vak)coaches die betrokken zijn bij de begeleiding van beginnende leraren op school.

Versterking Samenwerking

In het project *Versterking Samenwerking* (2013-2016) heeft Opleidingsschool Rotterdam de volgende activiteiten uitgevoerd:

- De professionalisering van beginnende leraren (verder) integreren in de opleidingsschool.
- Versterking van de samenwerking op het gebied van de thema's 'omgaan met verschillen', 'opbrengstgericht werken', 'ouderbetrokkenheid' en 'pesten'.
- Over deze thema's kaarten en producten ontwikkelen, die lerarenopleidingen en scholen kunnen inzetten in het leerproces van studenten (op weg naar startbekwaam) en beginnende leraren (op weg naar bekwaam).

De activiteiten zijn uitgevoerd met subsidie van de Regeling versterking samenwerking lerarenopleidingen en scholen.

Opleidingsschool Rotterdam

Opleidingsschool Rotterdam, kortweg OSR, is een samenwerkingsverband van scholen voor voortgezet onderwijs van drie schoolbesturen in de regio Rotterdam en drie opleidingsinstituten. De OSR biedt ambitieuze, gemotiveerde eerste- en tweedegraads studenten en docenten goed begeleide opleidingsplaatsen in de aangesloten scholen. Door regionale samenwerking speelt de OSR een belangrijke rol bij de aanpak van problemen op de arbeidsmarkt in het onderwijs.